

Sosiaalipoliittinen ohjelma

Keskustaopiskelijat

Johdanto

Keskustaopiskelijoiden sosiaalipoliittikan lähtökohtia ovat huolenpito, turvallisuus ja mahdollisuuksien tasa-arvo. Sosiaalipoliittikkaa on ihmisten arki, tämä hetki, kaikkialla. Sitä ei tule nähdä autuaan itsenäisenä politiikan lohkona, ulkopuolisena osana ihmisten arjesta. Sosiaalipoliittikka on työkalu hyvän elämän mahdollistamiseen.

Keskustaopiskelijoiden sosiaalipoliittinen ohjelma on jaettu neljään eri pääteemaan; Toimeentuloon, hyvinvointiin, yhteisöllisyyteen ja asumiseen. Pääteemoja käsitellään jokaisen koulutusasteen näkökulmasta aina esi- ja alkuopetusta korkeakouluihin. Koulutusasteiden laajalla tarkastelulla varmistamme varhaisen puuttumisen ja minimoimme haasteiden kerääntymisen korkeakouluvaiheeseen. Ohjelmassa kantavina teemoina kautta linjan ovat ilmasto, yhdenvertaisuus, eri elämäntilanteessa olevat opiskelijat ja saavutettavuus.

1. Toimeentulo

Esi- ja alkuopetus sekä peruskoulu

Toinen aste

Korkeakoulut

2. Hyvinvointi

Esi- ja alkuopetus sekä peruskoulu

Toinen aste

Korkeakoulut

3. Yhteisöllisyys

Esi-ja alkuopetus sekä peruskoulu
Toinen aste
Korkeakoulut

4. Asuminen

Esi-ja alkuopetus sekä peruskoulu
Toinen aste
Korkeakoulut

1.Toimeentulo

Toimeentulon lähtökohta on taito pitää huolta omasta taloudesta. Taloustaitojen perusteiden opettaminen antaa tähän valmiudet. Riittävä toimeentulo antaa mahdollisuuden keskittyä täysipäiväisesti opintoihin. Opintotuki tarvitsee kokonaisuudistuksen. Kokonaisuudistuksen perustana on oltava vastikkeeton perustulo.

Esi-ja alkuopetus sekä peruskoulu

Taloustaitojen perusteiden opettaminen aloitetaan jo peruskoulussa, jossa arjen taloudellisia toimintoja harjoitetaan leikin kautta, oppiaineisiin integroiden. Tärkein taloustaitoihin liittyvä tavoite peruskoulussa on lisätä oppilaiden ymmärrystä arjen raha-asioista. Ymmärrystä lisätään sanoittamalla ymmärrettävästi esimerkiksi työnteon ja laskujen maksamisen tarkoituksia. Peruskoulussa opetetaan rahankäytön perustiedot ja normalisoidaan raha- ja talousasiat. Taloustaitojen opettaminen on velvoittava osa opetusta, eikä opetuksen laatu riipu opettajasta. Opetus on yhdenvertaista ja kaikki saavat riittävät valmiudet taloustaitoihin.

Peruskoulu on aidosti maksuton sekä oppilaille, että oppilaiden huoltajille. Maksuton peruskoulu huomioidaan niin materiaaleissa, kuin koulun toimintamalleissa aina tapahtumien kustannuskysymyksiin saakka. Maksuton peruskoulu madaltaa osaltaan kynnystä perheen perustamiseen helpottamalla koulutuksen kustannuksia.

Toinen aste

Toisen asteen opintojen suorittaminen on työelämän kannalta välttämätöntä lähes joka alalla. Opintojen jatkaminen peruskoulun jälkeen on tärkeää, jotta nuori pysyy yhteiskunnassa mukana. Tämän vuoksi oppivelvollisuusikä korotetaan 18 ikävuoteen. Samalla toteutuu maksuton toinen aste, jolloin opiskelijan ei tarvitse miettiä toimeentuloaan ja koulumateriaalien kustantamista.

Toiselta paikkakunnalta opintojen perässä muuttava nuori on oikeutettu perustuloon tai vähintäänkin taloudelliseen tukeen.

Talous- ja arjenhallintataitoja lisätään toisen asteen opiskelijoille sisällyttämällä opintoihin kansalaistaitojen kurssi.

Korkeakoulut

Opintojen aikainen toimeentulo antaa jokaiselle mahdollisuuden hakeutua korkeakouluun riippumatta sosioekonomisesta asemasta tai taustasta. Opintotuki tarvitsee kokonaisuudistuksen ja kokonaisuudistuksen lähtökohtana on oltava vastikkeeton perustulo. Vastikkeettoman perustulon avulla opiskelijalla on mahdollisuus keskittyä täysipainoisesti opintoihin ilman huolta tukikuukausien loppumisesta tai opintopisterajoista. Perustulo mahdollistaa myös töiden tekemisen opintojen aikana joustavasti, sillä nykyisistä kankeista tuloajoista ei tarvitsisi huolehtia. Töitä tekemällä opiskelijan on mahdollisuus hankkia tärkeää työkokemusta omalta alaltaan, mutta toimeentulon vuoksi opiskelijan ei ole pakko tehdä töitä.

Perustulo on kuitenkin valtava hyvinvointiyhteiskunnan etuusjärjestelmän kokonaisuutos, jonka toteuttaminen ei tapahdu nopeasti. Opintotuki ja opiskelijan toimeentuloon liittyvät asiat tarvitsevat kuitenkin pikaista korjausta. Opiskelijoiden huoli omasta toimeentulosta näkyy muun muassa YTHS:n mielenterveyspalvelujen vastaanotolla. Keskustaopiskelijoiden näkemys on, että perustuloa valmisteltaessa ei saada unohtaa opintotuen muuta kehittämistä, vaan opintotukea on kehitettävä tarkoituksenmukaisemmaksi niin kauan, kunnes perustulo on käytössä.

Opintotuen tulee olla kannustava. Nykyinen opintotuki muodostuu kannustinloukuksi työttömänä olevien ihmisten kouluttautumiseen, sillä opintotuki on heikompi ja vaatii enemmän suorituksia, kuin työttömyysturva tai toimeentulotuki. Opintotuki ei saa olla

kannustinloukku, vaan opintotuen on oltava samantasoinen työttömyysturvan ja toimeentulotuen kanssa.

Nykyisen opintotuen ansiotulorajoja on nostettava kohtuudella. Opintotuki itsessään ei mahdollista kaikille keskittymistä pelkästään opintoihin, vaan lisätoimeentulon hankkiminen on välttämätöntä. On kuitenkin huomioitava, että opintotuki on sosiaalietuus, jonka tarkoituksena on turvata opiskelijoiden vähimmäistoimeentulo.

Opiskelija on asumistukea haettaessa tulkittava aina omaksi ruokakunnakseen, eikä hänen asumistukipäätökseen vaikuta mahdolliset kämppäkaverit tai avopuoliso. Opiskelijan hyvinvoinnille voi olla hyväksi asuminen yhdessä toisen kanssa.

Maksuhäiriömerkintä ei saa tulevaisuudessa olla este opintotuen saamiselle. Maksuhäiriömerkintä ei ole este valtioneuvostolle, joten myös pankkien tulisi antaa opintolainan takauksen saaneelle henkilölle.

Maksuhäiriömerkinnät ovat valtavassa kasvussa. Opiskelijan on päästävä matalalla kynnyksellä velkaneuvonnan piiriin. Korkeakoulujen opinto-ohjaajilla tulisi olla ammattitaitoa ohjata talousongelmien kanssa painiva opiskelija velkaneuvontaan. Myös opiskelija- ja ylioppilaskuntien tulisi ohjata opiskelijoita velkaneuvontaan.

Terveellinen ruoka on tärkeä osa opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia. Ateriatuen tulisi nousta ravintoloiden kustannusten noustessa. Ravintoloiden kustannusten nousu ja laadukkaan aterioinnin turvaaminen ei voi jäädä vain opiskelijan maksettavaksi.

Opintojen aikaiset työharjoitteluiden ja työelämäjaksojen tulisi olla palkallisia. Opiskelijan tulee saada harjoittelustaan kohtuullinen korvaus.

Keskustaopiskelijat ajaa, että opintolainan takaisinmaksun osalta siirrytään tuloihin perustuvaan malliin. Tässä tuloihin perustuvassa mallissa tarkastellaan työelämään siirtyvän opiskelijan tulojen kehitystä esimerkiksi kymmenen vuoden ajan valmistumisesta ja takaisinmaksu perustuu siihen, millainen valmistuneen opiskelijan tulojen kehitys on. Mikäli opiskelija ei löydä työtä tai tulot ovat pienet, lainaa on lyhennettävä vähemmän. Tämä vähentää opintolainan nostamisen riskiä ja toimii myös tasa-arvoistavana tekijänä eri ammattien välillä; 30 000 euron lainataakan kanssa valmistuminen ei ole nykyään käytännössä sama asia ammattiin valmistuvalle lääkärille kuin sairaanhoitajalle. Erilaisten korkeakoulututkintojen palkka- ja työllistymisodotukset ovat hyvin erilaisia.

2. Hyvinvointi

Yhdenvertainen perusopetus turvaa jokaiselle suomalaiselle lapselle tasavertaiset mahdollisuudet koulutukseen. Jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan laadukkaat oppilashuoltopalvelut aina koulupolun alkumetreiltä lähtien.

Esi- ja alkuopetus sekä peruskoulu

Kaikkia koskeva peruskoulu luo pohjan hyvinvoinnille, sivistykselle ja yksilölliselle kasvulle osaksi yhteiskuntaa. Yhdenvertainen perusopetus turvaa jokaiselle suomalaiselle lapselle tasavertaiset mahdollisuudet koulutukseen. Perusopetuksen lisäksi vapaa sivistystyö ja kolmannen sektorin toimijat ovat tärkeässä roolissa syrjäytymistä ehkäisevinä tahoina.

Opintiellä pärjäämiselle luodaan kestävät lähtökohdat ensikoulumallilla, jossa lapset käyvät ensikoulua aina varhaiskasvatuksen alusta toisen luokan loppuun asti. Varhaiskasvatus ja pienten lasten koulu tukevat jokaisen lapsen henkilökohtaista kehityspolkua. Ensikoulumallilla pyritään tasaamaan oppilaiden välisiä osaamiseroja, joissa voi jo varhaisella iällä olla merkittäviä eroja esimerkiksi syntymäkuukaudesta johtuen. Pienten lasten koulussa alkuopetuksesta siirrytään joustavasti eteenpäin, kun tarpeelliset taidot on saavutettu.

Jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan laadukkaat oppilashuoltopalvelut aina koulupolun alkumetreiltä lähtien. Laadukkaat oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelut ovat kaikkien saavutettavissa aidosti ja ympärivuotisesti. Saatavuus varmistetaan kirjaamalla lakiin oppilaiden enimmäismäärät opiskelijahuoltopalveluita kohden. Psykiatrinen sairaanhoitaja nähdään jatkossa vahvana ja luontevana osana oppilashuoltotiimiä. Oppivelvollisuusiän nostamisella 18 ikävuoteen turvataan lapsen ja nuoren tuen saatavuus lapsen ollessa kirjoilla koulussa. Erilaiset oppimishaasteet tunnustetaan ja tunnistetaan ajoissa. Kolmiportaisen tuen mallia oppilaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi vahvistetaan. Lähtökohta on, että yksilöllisen opetuksen tarpeet huomioidaan ja niihin reagoidaan jo yleisen tuen portaalla. Tehostetun ja erityisen tuen tarpeisiin luodaan riittävät resurssit. Ohjaamotoimintaa ja siitä tiedottamista laajennetaan niin, että ohjaamotoiminta on jokaiselle oppilaalle ja huoltajalle tuttu.

Lasten ja nuorten kouluhyvinvointi turvataan rajaamalla yhden luokan maksimioppilasmääräksi 25 oppilasta, jotta jokainen oppilas kyetään huomioimaan

yksilöllisesti. Jokaisessa luokassa on opettajan lisäksi myös koulutettuja koulunkäynninohjaajia.

Esi- ja alku- sekä perusopetuksessa on kiinnitettävä huomiota myös vanhemmuuden tukemiseen, jossa hyödynnetään vanhempien henkisen hyvinvoinnin ylläpitoon kehitettyjä perhekeskuksia. Koulut ja kodit ovat tiiviissä yhteistyössä kuntien ja kaupunkien sosiaalipalveluiden kanssa, joista huoltajat ja kouluhenkilökunta saavat säännöllisin aikavälein matalan kynnyksen tietoa. Moniammatillista yhteistyötä vahvistetaan ja laajennetaan koskemaan kaikkia kasvatustehtävään kuuluvia ammattilaisia aina opettajista terveydenhoitajiin ja poliisista koulupsykologiin. Moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen turvaa sekä kasvatusalan ammattilaisten, että lasten ja vanhempien hyvinvoinnin. Näin yhden tahon ei tarvitse ottaa kaikkia huolia kantaakseen.

Hyvinvointi on turvattava myös kouluajan ulkopuolella. Jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan vähintään yksi maksuton harrastus harrastustakuun avulla. Harrastustakuun toteutumiseen luodaan esimerkiksi harrastuspassi, jonka voi ottaa maksuttomasti käyttöön erilaisiin harrastuksiin tutustuessa. Harrastus -käsite ymmärretään laajasti niin, että siinä huomioidaan erilaiset mielenkiinnonkohteet.

Päihdevalistus on luonteva osa opetusta, ja sen laatua ja sisältöä tarkastellaan. Päihdevalistuksen tarkoituksena on toimia ennaltaehkäisevänä tekijänä päihteiden käytössä ja lisätä lasten ja nuorten terveen kriittistä suhtautumista alkoholiin. Lisäksi päihdevalistukseen sisällytetään ehkäisevä huumetyö.

Kouluhyvinvointia lisätään järeällä puuttumisella kouluväkivaltaan. Kouluväkivalta on äärimmäinen uhka lasten ja nuorten terveydelle, ja sillä on kauaskantoisia vaikutuksia kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Kouluväkivallan huomaaminen vaatii opettajalta ja muilta kasvatukseen osallistuvilta aikuisilta erityistä sensitiivisyyttä. Tunnistamisen ja varhaisen puuttumisen tueksi kouluhenkilökunnalle on luotava työkaluja.

Koulujen välinen tasa-arvo huomioidaan niin opetuksen laadun, kuin alueellisuuden näkökulmista. Niin kutsuttu koulushoppailu estetään heikompiaineisten koulujen tukemisella ja vanhojen koulurakennusten remontoimisella.

Jokainen oppilas saa koulussa laadukkaan ja maksuttoman kouluruuan. Kouluruuan kotimaisuusastetta lisätään ja kouluissa tarjotaan myös kotimainen kasvisruokavaihtoehto.

Yläkouluissa siirrytään kokonaan pois aamukahdeksalta alkavista oppitunneista ja oppitunnit alkavat aikaisintaan aamuyhdeksältä. Oppilaiden vähäinen uni näkyy

uneliaisuuden lisäksi ylivilkkautena, levottomuutena, käytöshäiriönä ja keskittymiskyvyn puutteina. Aikaisten aamujen poistaminen palvelisi erityisesti harvaan asuttujen alueiden lapsia, joiden kohdalla pitkä koulumatka aiheuttaa normaaliakin aikaisemmat aamut.

Toinen aste

Laadukkaat opiskelijahuoltopalvelut ovat kaikkien saavutettavissa aidosti ja ympärivuotisesti myös toisella asteella. Saatavuus varmistetaan kirjaamalla lakiin opiskelijoiden enimmäismäärät opiskelijahuoltopalveluita kohden. Psykiatrinen sairaanhoitaja nähdään jatkossa vahvana ja luontevana osana opiskelijahuoltotiimiä. Oppivelvollisuuden nostamisella 18 ikävuoteen turvataan nuoren tuen saatavuus nuoren ollessa kirjoilla koulussa. Perusopetuksessa käytössä oleva kolmiportaisen tuen malli otetaan käyttöön soveltaen myös toisella asteella. Mahdollisuus tehostettuun ja erityiseen tukeen turvaavat nuoren mahdollisuudet jatkokoulutukseen ja työelämässä pärjäämiseen. Oppimishaasteet eivät ole esteenä sille, että nuori pääsee haluamaansa kouluun. Ohjaamotoimintaa ja siitä tiedottamista laajennetaan niin, että ohjaamotoiminta on jokaiselle opiskelijalle ja huoltajalle tuttu.

Ilmastoahdistusta lievitetään ilmastotietoisuudella. Ilmastotietoisuus on toimintaa ohjaava periaate, joka on integroitu eri oppiaineisiin. Opetetaan, että globaali ilmastopolitiikka on ilmastonmuutoksen hidastamisen pohja, mutta myös arjen teoilla voi vaikuttaa.

Kaikki eivät ole 16-vuotiaina valmiita muuttamaan asumaan toiselle paikkakunnalle. Nuoren tulee kuitenkin saada opiskella haluamaansa tutkintoa. Koko perheen muuttaminen toiselle paikkakunnalle ei ole useinkaan järkevä ratkaisu, kun nuori lähtee opiskelemaan toiselle asteelle. Nuori voisi opiskella esimerkiksi ammattitutkintonsa yhteiset tutkinnon osat kotipaikkakuntansa lukiolla ja käydä tekemässä käytännön harjoitukset lähipäivinä ammattikoululla toisella paikkakunnalla.

Harrastustakuu koskee myös toista astetta. Opiskelijoiden hyvinvointia tuetaan harrastustoiminnalla. Harrastus -käsite ymmärretään laajasti niin, että siinä huomioidaan erilaiset mielenkiinnonkohteet.

Nuorten päihteidenkäyttö on polarisoitunut. Kannamme huolta osan nuorison lisääntyneestä päihteiden käytöstä. Haaste tunnustetaan ja tunnustetaan oppilaitoksissa lisäämällä sekä toisen, että kolmannen asteen opintoihin päihdevalistusta. Sen tarkoituksena on lisätä opiskelijoiden terveen kriittistä

suhtautumista alkoholiin ja varoittaa muidenkin päihteiden vaaroista ja vaikutuksista. Päihdevalistus laajennetaan koskemaan kaikkia päihteitä aina alkoholista huumeisiin. Päihdeongelmiin on saatavilla matalan kynnyksen apua.

Korkeakoulut

Hyvinvoiva opiskelija on opintojen sujuvuuden ja etenemisen perusedellytys. Opiskelijoiden hyvinvointiin ja mielenterveyteen panostetaan sekä rakenteellisesti että asenteellisesti. Vuonna 2021 myös ammattikorkeakouluopiskelijoille laajentuvalle Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle (YTHS) turvataan riittävät resurssit. Riittäväillä resursseilla varmistetaan palveluiden riittävyys kaikille opiskelijoille ilman liian pitkiksi venyviä jonotusaikoja. Opintopsykologien määrä nostetaan riittävälle tasolle jokaisessa korkeakoulussa. Kaikille korkeakouluopiskelijoille tarjotaan kouluuntulotarkastuskäynti yhdessä opintopsykologin kanssa. Terapiatakuun käyttöönotolla mielenterveysongelmiin saa apua nopeammin. Tällä hetkellä terapiaan on vaikea päästä ennen terapian alkua vaadittavan kolmen kuukauden hoitokontaktin vuoksi. Terapeutin etsiminen on väsyttävää ja haastavaa mielenterveyshaasteiden kanssa kamppailevalle nuorelle.

Mielenterveyden haasteet eivät kulje samassa syklissä koulujen loma-aikojen kanssa. Opiskelijahuoltopalveluita on tarjolla ympärivuotisesti.

Mielenterveydelliset asiat nostetaan yleisessä keskustelussa samalle viivalle fyysisen terveyden kanssa. Mielen hyvinvointiin liittyvät tabut pyritään poistamaan keskustelukulttuurin muuttamisesta alkaen.

Lasten harrastustakuutoiminta laajennetaan koskemaan myös korkeakouluja. Korkeakoululiikuntatoiminnan ajatusta sovelletaan korkeakouluharrastustoiminnaksi opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta. Opiskelijat saavat alennusta eri harrastuspaikoista, kuten uimahalleista ja kuntien kuntosaleilta. Erilaisia harrastustiloja tarjotaan käyttöön opiskelijahinnoin. Harrastus -käsite ymmärretään laajasti niin, että siinä huomioidaan erilaiset mielenkiinnonkohteet.

Opiskelijaruokailu on opiskelijalle kohtuuhintainen. Opiskelijaravintoloissa ruokien kotimaisuusastetta lisätään ja niissä tarjotaan myös kotimaisia kasvisruokavaihtoehtoja.

Opintojen joustavilla suoritusmahdollisuuksilla lisätään eri elämäntilanteessa olevien opiskelijoiden välistä yhdenvertaisuutta. Kurssin voi suorittaa useampana ajankohtana lukuvuodessa ja kursseilla on erilaisia suoritustapoja. Kampuksilla on sopivia tiloja lapsille, kuten lastenhoitotilat, jotta perheelliset opiskelijat voivat tarvittaessa ottaa lapsen mukaan kampukselle. Varhaiskasvatuksen opiskelijat voivat ylläpitää päiväkotia kampuksilla.

3. Yhteisöllisyys

Tunne- ja vuorovaikutustaidot nähdään tärkeänä tekijänä yhteisöllisyyden ja kouluviihtyvyyden kasvamisessa. Yhteisöllisyys tulee nähdä merkittävänä arvona myös opintojen aikana, jolloin yritysvierailujen, työelämään tutustumisen ja työharjoittelun kautta luodaan verkostoja ja sosiaalisia suhteita tulevaa työuraa ajatellen.

Esi- ja alkuopetus sekä peruskoulu

Ilta- ja viikkipäivätoiminta, liikunta- ja harrastuskerhot ovat rakenteellisia keinoja, joilla voidaan lisätä yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta oppilaiden keskuudessa. Tarvitaan niin sanottu harrastustakuu, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus löytää edes yksi itselleen mielenkiintoinen harrastus.

Tunnetaitojen opetus otetaan toimintaa ohjaavaksi periaatteeksi läpi peruskoulun. Tunne- ja vuorovaikutustaidot nähdään merkittävänä tekijänä yhteisöllisyyden ja kouluviihtyvyyden kasvamisessa.

Ryhmähenki on tärkeä osa yhteisöllisyyttä ja siihen panostaminen jo varhaisessa vaiheessa tukee oppilaiden sosiaalisia taitoja ja yhteistyötaitoja. Ryhmähengen kehittämiseksi varataan opettajien toimesta riittävä aika heti lukuvuoden alussa. Turvallisen oppimisilmapiirin luominen on ensiarvoisen tärkeää etenkin suurissa kouluyhteisöissä.

Toinen aste

Kriittinen vaihe nuoren opintopolulla on koulujen vaihtamisen nivelvaiheessa, jolloin nuori ei ole aktiivinen osa kouluyhteisöä. Laajentamalla opinto-ohjauksen tarjontaa myös nivelvaiheessa oleville nuorille, syrjäytymisen riski pienenee ja merkityksellisuuden tunne kasvaa.

Yhteisöllisyys tulee nähdä merkittävänä arvona myös opintojen aikana, jolloin yritysvierailujen, työelämään tutustumisen ja työharjoittelun kautta luodaan verkostoja ja sosiaalisia suhteita tulevaa työuraa ajatellen. Tämä on tärkeä kiinne kohta työelämään siirryttäessä.

Sosiaalisten suhteiden luominen ja yhteisöllisyyden kokeminen on tarpeellista vapaa-ajallakin. Toimivat ja hyvät tietoliikenneyhteydet mahdollistavat osallistumisen myös etäyhteyksin. Monipuolisilla julkisen liikenteen yhteyksillä harrastuksiin on mahdollista kulkea vaivattomasti ja ekologisesti.

Tulevaisuuskutsunnat nähdään osana yhteisöllisyyttä. Se, että kaikki saman ikäluokan nuoret pääsevät osallistumaan kutsuntoihin, lisää kollektiivista yhteisöllisyyden tunnetta. Kutsunnat toteutetaan moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen, jolloin nuorella on mahdollisuus laajaan terveystarkastukseen, opinto- ja uraohjaukseen sekä ase- ja kansalaispalvelukseen tutustumiseen.

Korkeakoulut

Sosiaalisten suhteiden merkitys korostuu etäopintojen lisääntyessä. Joidenkin opiskelualojen kontaktiopetuksen vähäisyydestä johtuen yhteisöllisyyden kokemus jää vähäiseksi, mikä vaikuttaa heikentävästi motivaatioon ja henkiseen hyvinvointiin. Korkeakoulujen on luotava yhteisöllisyyttä tukevia rakenteita, jotka mahdollistavat myös etäyhteyksin.

Useat opiskelijat hakevat yhteisöllisyyden tunnetta erilaisten järjestötoimintojen kautta. Korkeakoulut tunnistavat tätä kautta kertyvän osaamisen ja tukevat toimintaa opintopistein.

Julkisten liikenneyhteyksien ja tietoliikenneyhteyksien toimivuus ovat tärkeitä rakennusaineita yhteisöllisyyden kehittymisessä myös korkeakoulutasolla. Lisäksi harrastustakuun käyttöönotto vahvistaa ja luo sosiaalisia suhteita.

Korkeakouluissa jokaiselle opiskelijalle järjestetään sopivia tapahtumia, jotka kaikki ovat häirinnästä vapaita. Tapahtumissa huomioidaan monipuolisuus, yhdenvertaisuus ja esteettömyys. Päihteettömyydestä tehdään uusi normaali.

4. Asuminen

Asuminen vaikuttaa kokonaisvaltaisesti opiskelijoiden hyvinvointiin ja jaksamiseen. Opiskelijalla on mahdollisuus päättää omasta asumisestaan sekä asumismuodon että -paikan osalta. Asumisessa huomioidaan ekologisuus, yhteisöllisyys ja valinnanvapaus.

Esi- ja alkuopetus sekä peruskoulu

Esi-, alku- ja perusopetuksen piiriin kuuluvat lapset ja nuoret ovat tilanteessa, jossa asumisratkaisut eivät ole heidän päätettävissään. Tästä syystä on tärkeää huomioida perheiden ja asumistilanteiden monimuotoisuus. Koulukuljetuksia ja muita järjestelyjä suunniteltaessa lapselle on mahdollistettava sujuva tiedonkulku ja turvallinen koulumatka kahdenkin kodin välillä silloin kuin se on mahdollista logistisesti.

Toinen aste

Opiskelijalla on mahdollisuus päättää omasta asumisestaan sekä asumismuodon että -paikan osalta. Opiskelija-asunnoissa otetaan huomioon esteettömät asunnot ja niiden riittävyys. Tämä tulee huomioida niin olemassa olevissa kuin tulevaisuudessa rakennettavissa asunnoissa.

Asuntoloissa on riittävästi ohjaajia, jotta opiskelijan itsenäistyminen, arjenhallinta ja uuteen ympäristöön tottuminen sujuvat. Kenenkään opiskelun ei pidä jäädä kiinni siitä, että nuori ei uskalla muuttaa asumaan toiselle paikkakunnalle. Jos nuori ei halua muuttaa opiskelemaan paikkakunnalle, tulee hänellä olla mahdollisuus opiskella, vaikka koulu ei olisikaan ihan lähialueella.

Korkeakoulut

Asuminen vaikuttaa kokonaisvaltaisesti opiskelijoiden hyvinvointiin ja jaksamiseen. Asumisella on merkitys niin arjen jaksamisessa kuin opiskelujen sujumisessa. Jokaiselle opiskelijalle tulee löytyä vuokra-asunto kohtuullisen etäisyyden ja

kohtuullisten kulkuyhteyksien päästä opiskelupaikasta sekä arjen peruspalveluista. Asuntojen tulee olla kohtuuhintaisia, jotta opiskelijoilla on varaa niihin.

Asumisessa huomioidaan ekologisuus, yhteisöllisyys ja valinnanvapaus.

Nykypäivänä asumismuotoja löytyy monenlaisia ja erilaisiin tarpeisiin. Opiskelija voi valita, missä ja miten haluaa asua. Asumismuodon voi valita aidosti itse oman elämäntilanteensa mukaan. Esteettömiä asuntoja on riittävästi niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat sellaisia. Uusia asuntoja rakennettaessa esteettömiä asuntoja rakennetaan tarpeeksi. Esteettömyys huomioidaan rakentamisessa niin, että asuntoja voidaan tarvittaessa muuttaa esteettömiksi asunnoiksi. Asuntojen suunnittelussa ja rakentamisessa kannustetaan yhteisölliseen asumiseen, eikä tueta yksinäisyyden kasvua. Jokaisella on mahdollisuus asua yhdessä tai yksin, mutta yhteisöllisesti.

Digitalisaatio mahdollistaa nykyistä paremmin etäopiskelun. Näin ollen erilaisessa elämäntilanteessa olevien opiskelijoiden on mahdollista asua muuallakin kuin opiskelupaikkakunnalla. Digitalisaatio ei kuitenkaan pysty korvaamaan kaikkea kontaktiopetusta.

Asuntojen suunnittelusta alkaen lähdetään liikkeelle ekologisuudesta. Rakentamisessa huomioidaan ekologisuus niin materiaalien valinnassa kuin sähkö- ja lämpöratkaisuissakin. Kierrättämisen tulee olla mahdollisimman helppoa. Konkreettinen ratkaisu, joka helpottaa kierrättämistä, on lajittelupisteiden sijoittaminen asuntojen pihapiiriin. Puurakentamisesta tulee uusi normaali.